

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

CS

Projev
Brusel 13. října 2016

Projev předsedy Evropského účetního dvora Klause-Heinera Lehneho

Představení výroční zprávy EÚD za rok 2015
Výbor Evropského parlamentu pro rozpočtovou kontrolu (CONT)
Brusel 13. října 2016

Porovnejte s předneseným projevem.
V případě rozdílů platí mluvený text.

ECA Press

Mark Rogerson – tiskový mluvčí

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pracovník tiskového oddělení

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Vážená paní předsedkyně,
vážená paní místopředsedkyně Komise Georgievová,
vážení poslanci a poslankyně Evropského parlamentu,

je mi velkou ctí, že Vám letos, kdy jsem se stal předsedou Účetní dvora, mohu v prvním měsíci výkonu své funkce představit výroční zprávu Evropského účetního dvora za rok 2015.

Události, k nimž došlo od konce roku 2015, otřásají základy Evropské unie, nadchází proto doba introspekce. Všichni se ptáme: proč se tolik občanů obrací k evropskému projektu zády? Domnívám, že z části je tomu tak proto, že jsme, jako orgány EU, do určité míry ztratili jejich důvěru. Výzvou pro EU v nadcházejících měsících a letech bude znovu si důvěru občanů získat. A já věřím, že Evropský účetní dvůr v tom bude hrát důležitou roli. V příštích minutách bych se tedy rád díval dopředu, na to, co je potřeba dělat do budoucna, i ohlédl zpět za zjištěními z naší zvláštní zprávy za rok 2015.

Je jasné, že je nutno provést reformu. Ať už bude mít jakoukoliv podobu, musí stavět na pevných finančních základech. To, zda má EU 28 nebo 27 členů, na důležitosti řádné finanční správy nic nemění. Z hlediska Účetního dvora jsou důležité především čtyři prvky.

Zprvce, EU musí pečlivě vést účetnictví. Lidé nám nemohou začít důvěřovat, pokud nevěří, že se o jejich peníze řádně staráme a svou činnost pečlivě evidujeme.

Účetní závěrka EU za rok 2015 byla sestavena v souladu s mezinárodními standardy a ve všech významných (materiálních) ohledech podává věrný a poctivý obraz. Mohli jsme tudíž opět vydat čistý výrok o její spolehlivosti.

Částky, které mají být vyplaceny v běžném roce a v budoucích letech, jsou však i nadále velmi vysoké. Komise také nevypracovala prognózu hotovostních toků na období příštích sedmi až desíti let. Takováto prognóza by zainteresovaným stranám umožnila předjímat budoucí platební požadavky a rozpočtové priority. Přispěla by rovněž k obnově důvěry. Střednědobé prognózy plateb připravované Komisí jsou krokem správným směrem.

Zadruhé, EU musí zajistit řádné uplatňování svých finančních pravidel.

O příjmech a výdajích finančních prostředků ze současného rozpočtu EU se přesně účtuje, u výdajů však stále dochází k četným chybám, především v členských státech. Odhadovaná míra chyb, která vyjadřuje míru nesprávnosti, činí u plateb roku 2015 3,8 %. Je tedy více méně obdobná jako v uplynulých letech, stále se však pohybuje nad naším 2% prahem významnosti (materiality).

Nejvyšší odhadovaná míra chyb byla opět zjištěna u výdajů na „hospodářskou, sociální a územní soudržnost“ (5,2 %) a na „konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost“ (4,4 %). Nejnižší odhadovanou míru chyb měly správní výdaje (0,6 %).

Dobrou zprávou je, že nápravná opatření, která přijaly orgány v členských státech i Komise, měla na odhadovanou míru chyb příznivý dopad. Jinak by přesáhla 4 %.

Komise také předkládá posouzení dopadu potenciálních budoucích nápravných opatření na rok 2015.

I když Komise podnikla kroky, aby své hodnocení rizika a dopad nápravných opatření zdokonalila, lze ještě mnohé zlepšit.

Kdyby se podařilo získat zpět prostředky, a míra chyb by se tak snížila pod dvě procenta, byl by to chvályhodný úspěch. My však věříme, že prevence je lepší než léčba.

Pro evropské daňové poplatníky by bylo mnohem lepší, kdyby Komise a členské státy tyto prostředky vydávaly řádně, aniž by bylo následně nutné obětovat čas, úsilí a výdaje na to, aby tyto prostředky po té, kdy byly zjištěny chyby, vymáhaly zpět.

Pokud by Komise, orgány v členských státech nebo nezávislí auditoři využili všech dostupných informací, mohli významné části chyb zabránit nebo je odhalit a napravit před tím, než byly provedeny související platby.

Z našich výsledků vyplývá, že chyby lze omezit tím, že se zlepší koncepce výdajových režimů.

Míru chyb mimo jiné výrazně ovlivňuje rozdíl v tom, jak se riziko projevuje v úhradových režimech, kde EU proplácí náklady na způsobilé činnosti na základě výkazů výdajů předkládaných příjemci, a nárokových režimech, kde k platbám dochází po splnění podmínek. Míra chyb u úhrad (5,2 %) je ve srovnání s nárokovými režimy (1,9 %) více než dvojnásobná.

Lidé nemohou důvěřovat systému, kterému nerozumí. Zlepšení koncepce výdajových režimů omezí chyby a lidem umožní využívat tyto režimy s větší důvěrou.

Vážená paní předsedkyně, vážené poslankyně, vážení poslanci,

v době, kdy mnozí nemohou prosperitu považovat za samozřejmost, musí naši občané vědět, že každé euro, které vydáváme jejich jménem, představuje od samého začátku dobrý výdaj s nejlepším možným účinkem.

To rovněž znamená zajištění dostatečných prostředků, jež lze pak směřovat na dohodnuté priority politik, a dostatečné rezervy umožňující vypořádat se s případnou krizí. Jak víme z vlastní zkušenosti, za současného stavu je obojí obtížné.

Proto můj předchůdce hovořil o potřebě „zcela nového přístupu“.

Je ještě příliš brzy na to, aby bylo možné říci, kdy nebo zda se tento přístup stane skutečností. Již ale došlo na přezkum výdajových plánů v polovině období, který

zahrnuje řadu legislativních návrhů na zlepšení rozpočtové flexibility a zjednodušení finančních pravidel. Své stanovisko k tomuto návrhu zveřejní Účetní dvůr v náležitou dobu.

Vítáme zaměření na výsledky, po němž opětovně volá Evropská komise. Stále však postrádáme rozměr hodnoty za peníze, a to mě přivádí k třetímu prvku řádné finanční správy.

Naši občané chtějí a musí vidět, že EU je schopna zajistit optimální využití prostředků. Musí cítit, že to, čeho se jim dostává, je lepší, než to, co by byly schopny zajistit orgány jejich země

Byla ale hodnota vytvořená projekty EU v poměru k souvisejícím výdajům optimální? Byly cíle projektů již od začátku realistické? Byly příslušné náklady přiměřené – a byla „přiměřenost“ definována na základě jasné referenční hodnoty? Byl program nebo projekt levnější či dražší, než by byl, pokud by byl realizován na jiné správní úrovni?

To jsou otázky, na něž nelze snadno odpovědět, dokud nejsou zavedeny správné mechanismy pro výkaznictví a podávání zpráv.

Letos se zaměřujeme na výzvy, s nimiž se Komise potýká při vykazování výsledků, jakých bylo dosaženo s výdaji z programu Horizont 2020 na výzkum a inovace.

Pokud jde o tento program, zjistili jsme, že přestože ve srovnání se sedmým rámcovým programem došlo k určitým zlepšením, má Komise stále pouze omezené možnosti, jak výkonnost programu monitorovat a podávat o ní zprávy. Je třeba více vyjasnit propojení deseti nových politických priorit Komise se strategií Evropa 2020 a strategickým rámcem programu Horizont 2020. Tyto nejasnosti mohou mít dopad i na další činnosti EU.

Došlo k určitému pokroku u ukazatelů, jež Komise používá pro měření výkonnosti, ale i zde přetrvávají nedostatky. Generálních ředitelství Komise musí také lépe stanovovat cíle v oblasti řízení.

Znovu opakuji, že vítáme výzvu Komise k jednoduššímu a integrovanějšímu vykazování a podávání zpráv o plnění a řízení rozpočtu EU uvedenou v přezkumu v polovině období.

Doporučujeme to ostatně již řadu let.

Také zdůrazňujeme, že pokud nejsou prostředky využity optimálně, měly by být podniknuty další kroky.

Jestliže byly všechny prostředky vydány v souladu s pravidly a řádně zaúčtovány, tím to v současné době končí. Tak by tomu ale být nemělo.

Je nutné mít skutečné stimuly k optimálnímu využívání prostředků, a nikoliv jen dosahovat výdajových cílů a vyhýbat se porušování pravidel.

Ale ani zaúčtování všech prostředků a dodržení všech pravidel nezaručuje, že projekty financované EU budou představovat optimální využití prostředků.

Pokud lidé nejsou schopni říci, zda systém funguje k jejich prospěchu, nemůžeme očekávat, že k němu budou mít důvěru.

Musí vidět skutečné výsledky a zdroje vynaložené k jejich dosažení. Tento vztah – hodnota získaná vynaložením prostředků – musí být mnohem jasnější.

Vážená paní předsedkyně, vážené poslankyně, vážení poslanci,

důvěra také vyžaduje transparentnost a jistotu a jsou to právě tyto hodnoty, které tvoří čtvrtý prvek dobré finanční správy.

Komise je povinna Parlament a veřejnost zpravovat o těch správných skutečnostech a vykázané údaje musí být řádně zkontrolovány a podrobeny nezávislému auditu.

Nárůst ve využívání finančních mechanismů, které nejsou financovány přímo z rozpočtu EU, ani auditovány Účetním dvorem, však představuje vyšší riziko jak z hlediska vyvozování odpovědnosti, tak z hlediska koordinace politik a činností EU.

Naše audity poskytují nejen nezávislé ujištění, ale i příležitost vyslovit doporučení, jak finanční správu EU zlepšit.

Komise naše doporučení ve velké míře přijímá a realizuje.

Navzdory přiměřené obecné míře povědomí o našich doporučeních určených členským státům však existují velké rozdíly, pokud jde o úroveň formálních následných opatření. Proto na úrovni členských států vidíme jen omezené změny v příslušných politikách a praxi.

Vážená paní předsedkyně, vážené poslankyně, vážení poslanci, finanční správa EU se musí zlepšit. EU musí provést správné reformy, a to brzy.

Doba, kdy bude třeba se rozhodnout, se rychle blíží. Zamýšlíme předložit naše připomínky a návrhy k návrhům Komise a budeme se těšit na další diskusi na toto téma.

Pokud máme vytvořit takový finanční systém EU, který bude schopen znovu získat důvěru našich občanů, musí orgány EU spolupracovat. Věřím, že to dokážeme.